אונזערע קינדער

אמאָל איז געווען

פון ליבע זיסער

אמאָל איז געווען א בער אין וואלד, פלעגט איהם אלע מאָל זיין קאלט. קאלט איז איהם געווען צו ליגען אין גרוב, פלעגט ער נאָר וועלען אריינגעהן אין א שטוב.

איז ער איינמאָל אזוי געגאנגען אין וואלד, און זעהט עס ווערט שוין נאכט באלד, און עס האָט נאָך גאָרנישט צום עסען געטראפען. און האָט ניט קיין וואר־מען פלאץ צום שלאָפען.

האָט ער אזוי געטראכט:

סיי ווי קומט באלד נאכט, און אז עס וועלען שיינען שטערען, וועט מיר אויך ווארעם ניט ווערען. וועל איך בעסער פון וואלד ארויס, קומען צו גוטע מענשען אין הויז און זיי בעטען זיי זאָלען מיך לאָזען אריין, און וועל זיין גוט און פיין, וועל זיי דערפאר העלפען אלץ טאָן, און שפּילען מיט קינדער אין קאָן.

איז ער אוועק צו א דאָרף ניט ווייט, און געקומען אהין אין דער ריכטיגער צייט.

דער פויער האָט איהם געהייסען האָלץ האקען, די פויערטע האָט איהם געהייסען ברויט באקען, זייער טאכטער האָט גע־פלעגט איהם אלע מאָל זיין קאלט. קאלט וואָלט ער זאָל קארטאפעל שיילען, און די קינדערלאך מעשיות דערצעהלען.

האָט ער אלץ געטאָן ווי מען האָט איהם געזאָגט, און אויף קעלט זיך שוין ניט באקלאגט, ווייל ער האָט דאָרט גע־טראפען א ווארימען פלאץ צו שלאָפען.

ער איז ארויף אויפ'ן אויוועז. דאָרט איז געשטאנען א טאָפּ מיט הייוועז. און די הייוועז האָט געטאכט בר־בר, האָט דער בער געמיינט, עס איז נאָך א בער, פרעגט ער: — ווי קומסטו אהער? און אז די הייוועז זאָגען ניט קיין וואָרט, האָט ער זיך אויפגעהויבען פון זיין ארט, און איז צו צום טאָפּ. איהם באטאפט זיין קאָפּ, איהם גענעבען א שמעק, און נאכ־דעם א לעק. זעהט ער, וואָס? ווער? עס איז גאָרנישט קיין בער, מען קען עס עסען. האָט ער אין שלאָף פארגעסען, און א גאנצע נאכט האָט ער עס געפרעסען.

וואָס מיינט, איהר? עס איז שוין גאנץ לאנג, און דער בער איז נאָך אלץ קראנק. און ער ליגט נאָך אלץ אין וואלד און עס איז איהם הייס און קאלט.

א נאכט אין קעמפּ

פון גאָלדע זיסהאלץ (אָרבייטער רינג פּרץ שול)

— יא, מיר געהען שלאָפען... — אזוי זאָגען מיר בלויז, אָבער מיר טוען האלב. מיר געהען אריין אין די ביידלאך, זעצען זיך אוועק. אָבער וועגען שלאָפען איז אפגערעדט. עס שלאָפט זיך ניט. מיר זענען היינט דעם ערשטען טאָג אין קעמפּ און מען פיהלט זיך איינגאנצען אנדערש, ווי אין דערהיים. מ'איז דא ארומפּעריי־געלט מיט דער פולער פראכט פון דער נאטור.

אָבער ווי לאנג איז דער שיעור אויפ־צוזיין? דער מלאך פון חלומות ווארט שוין אויף אונז!...

ווערען מיר טאקע אנטשלאָפען און נעהמען חלומ'ען...

פּלוצלינג וועקט מיך מיין חבר'טע:

— דו האסט געהערט?

— וואָס האָב איך געהאט צו הערען?

— עמיצער קלאפּט אין אונזער ביי־דעל...

— געה. דו נאר איינער, וואָס דו ביסט, — אפשר חלומ'סטו? לייג זיך צו־ריק שלאָפען און הער אויף צו דערצעה־לען מעשיות. — אזוי זאָג איך צו איהר און ווייל אנטשלאָפען ווערען. אָבער אזוי ווי איך דעק זיך צו, הער איך א שטאר־קען קלאפּ אין ביידעל.

— וואָס קאָן דאָס זיין? — איך געה אראפּ פון בעט און קוק זיך ארום. אבער ס'איז קיינער ניטא. פּלוצלינג — די פלינעל פון ביידעל טוען זיך א הויב אין דער לופטען און דער ווינט טוט א בלאָז אריין. א בייז־שווארצע גוטע נאכט...

איך געה ארויס, בינד צו די שטריק־לאך פון די פלינעל, אָבער זיי האלטען זיך ניט לאנג. איך ווער אויפגערעגט און לייג זיך צוריק אין בעטעל אריין, אָבער יוער קען דען שלאָפען? דער ווינט רייצט ,יך מיט'ן ביידעל, און דאָס ביידעל קעמפט מיט'ן ווינט. איך פיהל, אז אט־אט און דאָס ביידעל וועט זיך אויפהויב־בען אין דער לופטען און אנהויבען פלי־הען.

דער ווינט וואיעט אזוי שטארק, אז ס'באפאלט מיך א מרה שחורה. די הויט נעהמט ציטערען אויף מיר, און איך זאָג צו מיין חבר'טע:

— דאָס ביידעל וועט זיך באלד אויפ־הויבען און אוועקפליהען קיין בויבעריק, און מיר ביידע וועלען אויך מיטפליהען.

אבער גערעדט האָב איך שוין בלויז צום ביידעל — מיין חבר'טע איז שוין גע־שמאק געשלאָפען.

און דער ווינט ווערט אלץ בייזער און שטארקער, יאָגט און לארעמט, ווי דער אשמדאי. און דאָס ביידעל, נעכאָר, ציטערט און ווינט זיך און האלט זיך קוים אויף די פלעקלאך. און איך אליין ליג אויך און ציטער, און דאָס האַרץ וואַרפט זיך אין מיר, פונקט ווי צוויי פליגלען...

מיט איין וואָרט, אז דאָס ביי־דעל האָט אין יענער נאכט אויסגעהאר־טען און איז געבליבען שטעהן אויף איהר איינענעם אָרט, איז א סימן, אז ס'איז שטארקער פון אייזען.

און איהר מוזט צוגעבען, אז דאָס איז אין קעמפּ א גרויסע מעלה.

אָבער אויך איך אליין בין יענע נאכט געווען שטארקער פון אייזען, אז איך האָב געקענט איינהאלטען די נשמה אין זיך און ניט געלאזט איהר אוועקפליה־הען אהין, — וואו דער שוואַרצער פע־פער וואקסט...

ווער קען עס?

נומער 17. אותיות אויפגאבע.

אין 9 קעסטעלאך, 3 אויף 3, שטעלט ארויס די אותיות: א, י, מ, מ, נ, נ, ש, ש, ש, אזוי אז אין דער ערשטער שורה פון רעכטס אויף לינקס און פון אויבען אראפּ זאָל ארויסקומען א מענש, וואָס באדיינט א רבין אדער א שוחל.

אין דער צווייטער שורה — א מענש.

אין דער 3־טער שורה — וואָס עס אין דא פיעל ווינטער.

נומער 18. שאראדע.

(צוגעשיקט פון זלמן ווייסבראד 45 העגרי סטריט)

עס איז א שטיק טאָטער אָבער עס איז נישטא אין רוסלאנד, מיך טרעפסטו ביים עק פון קאָטער, אָבער אָהן פוס און האנט.

יעצט נעהם צוויי דריטעל פון א האָן (עס עס נישט, זיי א ספּאָרט) און לייג צו צוויי דריטעל פון א טאָן, און דו געפינסט מיך דאָרט.

ענטפערס

נומער 14. אותיות אויפגאבע.

ש	ע	וו
ט	ס	ע
יי	ט	ש

געטראפען האבען:

יצחק ווייגבוים (289 דאנדעס סט. וועסט). מרדכי בלייפעדער (194 מיקאָל) אברהם און יעקב כ"ץ (79 מיידישאר סט) בנימין זלאָטשעווסקי (225 מיקאָל, גרשון שולמאן (340 קווין, איסט). דוד דושא־לאָווסקי (132 דיאַרסי סטריט). יחזקאל לאנגער (216 מיקאָל).

יעקב און שיינדעל פיש, רבקה געלי־בער, און דוד וואהלגעלערענטער.

נומער 15. שאראדע.

ש ב ת

געטראפען האבען:

דוד דושאלאָווסקי, יחזקאל לאנגער, גרשון שולמאן, בנימין זלאטשעווסקי, דוד וואהלגעלערענטער, רבקה, געלבער, אברהם און יעקב כ"ץ, יעקב און שיינדעל פיש, מרדכי בלייפעדער און יצחק ווייגבוים.

נומער 16. רעטעניש

דער אות "ש".

אנגעפירט פון ליבע זיסער

אז ס'איז איהם פארט צוגעקומען...

פון א קעמפּער (עמפּ קינדערוועלט פון ארב. ריגנ)

— איך בעט אייך, גיט אכטונג אויף מיין בענעלע'ן. ער איז אזא שוואכינקער. ער וויל גארניט עסען... מען מוז איהם איינרעדען, ער זאָל עפּעס עסען...

אזוי האָט זיך געבעטען בענעלע'ס מאמע ביים פארשרייבען איהר אכט יאָ־רינען קינד אין קעמפּ.

מ'האָט איהר, פארשטעהט זיך, גע־מוזט צוזאָגען, אז מ'וועט דאָס טאָן, ווייל פארוואָס זאָל איהר קינד טאקע זיין אן אויסנאהם פון אנדערע קינדער, און מען זאָל אויף איהם ניט אכטונג געבען?

אין צוויי וואָכען ארום קומט בענע־לע'ס מאמע אריין אין אפּס פון קעמפּ און דערקלעהרט, אז זי וויל ניט האלטען איהר קינד אין קעמפּ. — פארוואָס?

— ווייל ס'איז איהם גארניט צוגע־קומען... איהר בענעלע וועגט היינט פונקט אזוי פיעל, ווי מיט צוויי וואָכען צוריק...

— מילא טוט מען איהר צוליעב און מ'שרייבט איהם אויס.

געדויערט עס אָבער ניט קיין צעהן מינוט, ווי זי קומט צוריק ארויס פיהרענ־דיג דעם לייענעם בענעלע ביים הענטעל.

— ניין, כ'וויל ניט אהיימנעהן, — עקשנ'ט ער זיך, — איך וויל דא ווייטער בלייבען.

— נארעלע, — שרייט אויף איהם מאמע מיט איינגעהאלטענער בייז־קייט. — דו האסט דאָך גארניט צוגעגו־מען. דו ביסט דאָך דער איינענער, ווי אין דער היים...

— דא איז אָבער בעסער. איך האָב זיך דא שוין אויסגעלערענט צוויי אידי־שע לידער, און וועל זיך נאָך אויסלער־נען...

פארשטעהט זיך, אז בענעלע האָט אויסגעפיהרט.

אז ס'איז איהם פארט צוגעקומען — צ ו ו י י א י ד י ש ע ל י ד ע ר!...

אין אונזערע בילדונגס אינסטיטוציעס

דאָס פינפטע יאָהר קעמפּ "קינדער־לאנד" פון א. נ. א. פ. און פ. צ.

קעמפּ "קינדערלאנד" טרעט ארויס אין פינפטען יאָהר פון זיין עקזיסטענץ. פאר דער צייט האָט זיך דער קעמפּ באַ־ליעבט געמאכט ביי די קינדער און זייערע עלטערן. די קינדער ווארטען מיט אומ־געדולד אז די צייט זאָל וואָס שנעלער קומען, ווען זיי וועלען ווידער ארויספאָה־רען אין זייער היים — קעמפּ "קינדער־לאנד".

דאָס יאָהר זיינען געמאכט געוואָר־רען א סך אויסבעסערונגען. דער לעהרער פּרסאָנאל איז באדייטענד פאַרגרעסערט געוואָרען. עס זיינען אנגעשטעלט געוואָ־רען 4 קאנצילערס, וועלכע וועלען ארויס־העלפען אין דער ארבייט. דאָס וועט זיי־כער מאכען דאָס לעבען פון די קינדער מעהר לעבעדיג און אינטערעסאנט.

די קינדער ווערען באזארגט. מיט געזונטע, פרישע שפּייז, געפיגען זיך אויף דער פרישער לופט כמעט א גאנצען טאָג, באדען זיך, שפּיעלען פארשיעדענע באל־שפּיעלערייען און אנדערע שפּיעלען. יערען אינדערפריה מאכען די קינדער פיזישע איבונגען אונטער דער אויפזיכט פון 3 ספּעציעלען אינסטרוקטאר.

אויסער די אלע זאכען, וואָס ווירקען גוט אויף דער פיזישער אנטוויקלונג פון קינד, ווערט אויך געזאָרגט פאר זיין גייס־טיגער אנטוויקלונג. איינינע שטונדען אין טאג ווערט אָפּגעגעבען פאר לערנען: לייענען, שרייבען, שמועסען וועגען אידי־שער געשיכטע, ליטעראטור, ארבייטער פראבלעמען, ארץ ישראל לעבען, א. א. וו.

דער קעמפּ ווערט באמת פארוואנ־דעלט אין א קינדער רעפּובליק. זיי קליי־בען אויס א פּרעזידענט, א גערעכט און אנדערע בעאמטע.

דער קעמפּ ווערט דערעפענט זונטאג, דעם 28־טען יוני.

קעמפּ "יונגוועלט" פון ארבטער רינג

היינטיגען זונטאג, 28־טען יוני קומט פאר די דערעפענונג פון זעקסטען קעמפּ "יונגוועלט". וואָס געפינט זיך אין א וואנדערשעהנעם געגענט "אין פעקערינג, אנט.

א ספּעציעלער פּראָגראם איז צוגע־גרייט געוואָרען צו דער דערעפענונג, וועלכע וועט דאָס מאָל זיין באזונדערס פייערליך.

ביי דער געלעגענהייט וועט אויך פאָרקומען די דערעפענונגס צערעמאָניע פון דעם נייעם פארוויילונגס פאוויליאָן, מיט 800 זיץ פּלעצער און אלע נויטיגסטע איינריכטונגען פאר טעאטער פּרשטע־לונגען.

דער קעמפּ איז יעצט באשטימט גע־וואָרען אלס ראיאָן קעמפּ פון ארבייטער רינג פאר א רייהע שטעדט אין אנטעריא און אויך פון די פאראייניגטע שטאאטען.

דער פּעדאגאָגישער פּרסאָנאל, טעכ־נישע איינריכטונגען און נאטור שעהנקייט פון דעם קעמפּ מאכען איהם פאר א מוס־טערהאפטער דערציהערישער אינסטיטו־ציע.

היהודים בארץ ישראל

מאת יוסף ינושבסקי (מחלקה ד' בי"ס עברי, וועלאנד, אנט.)

עוד לפני שבאו בני ישראל מצרימה, גרו אבותינו בארץ ישראל, וכאשר יצאו משם, שבו עוד פעם אל הארץ הזאת.

בימים ההם אין מלך בישראל, אך שופטים היו, שהם נהלו את בני ישראל. התקופה הזאת נמשכה כשלש מאות שנה. ואחרי התקופה הזאת קמו מלכים גדולים,

המלך הראשון היה שאול, ואחריו דוד ושלמה. בימי שלמה נבנה בית המקדש הראשון, והיהודים חיו חיים טובים ונעימים.

אחרי מות שלמה נחלקה בני ישראל לשתי מלוכות, מלכות ישראל ומלכות יהודה, שהתקימו, עד שבאו הבבלים, והחריבו את הארץ וגלו את היהודים לארץ בבל.

אחרי חמישים שנה, כשגברה מלכות פרס על מלכות בבל הרשה כרש מלך פרס ליהודים לשוב לארץ ישראל ולבנות שוב את בית המקדש. אז שב חלק הגון מהיהודים לארץ ישראל ובנו את הבית השני.

במשך הזמן שעמד הבית המקדש השני, ישבו היהודים לפעמים במנוחה ולפעמים היו מוכרחים להלחם עם השונאים מבפנים ומבחוץ, וביחוד בתקופת החשמונאים נלחמו היהודים והרימו מרד נגד היונים חרשים, שמשלו בזמן הזה בארץ ישראל. עד שעלו הרומאים על ירושלים והחריבו את ארצנו הקדושה.

גם אחרי החורבן היו הרבה אנשים גבורים, שרצו להוריד את עול הרומאים כמו בר־כוכבא, אבל הם לא הצליחו.

כבר עברו כאלפים שנה והיהודים נעים ונדים בכל ארצות התבל, אבל הם לא שכחו את ארצם החביבה, וכל יהודי קשור לארץ ישראל בכל לבו ונפשו. מזמן שהתחלה התנועה הציונית שבו הרבה יהודים לארץ ישראל, ואני מקוה שבזמן קצר תהיה ארץ ישראל למדינה יהודית.

מאד חפצתי גם אני לשבת בארץ ישראל, כי שמעתי מהאנשים שגרו שם דברים יפים המושכים את לבי לשם.

היהודים שם עוסקים על פי רוב בעבודת האדמה. אני אוהב את עבודת האדמה וכשאני אגדל ואסע שמה אעסק בעבודה הזאת.

„גדיאל"

מאת מ. צ. ר. ת.

(המשך)

הם קראו לשומרים והשומרים תפסו אותו. כאשר ראה האיש, כי איננו יכול לברוח, קרא: — הנה, הנה האנשים, אשר גנבו מני את כל הכסף שהיה לי! הביאו אותם לפני המלך!

לקחו השומרים את האיש, וגם את האנשים הסוחרים, אשר הביאו את גדיאל, ויביאו אותם לפני המלך שלמה.

והמלך שלמה יושב על כסא מלכותו והכהנים והנביאים והשרים עומדים מסביב לו. והרבה אנשים ממלאים את האולם הגדול והכבר אשר לפני האולם, כי באו האנשים לשמוע את חכמת המלך שלמה.

ויביאו לפניו את עוריהו ואת אנשיו וגדיאל ביניהם, וגם את האיש, שהעליל עליהם, כי גנבו את כספו.

וישמע המלך שלמה לדבריהם וטענותיהם, ויקשב וינד ראש וישאל:

— זכריהו הזקן, המאשים אתה את האיש, שגנב ממך סחורה ויקם גם להרגך?

— חלילה לי מדבר בכה, — ענה עוריהו, — גנב לא גנב האיש, כי הנער הקטן הזה הפריע אותו ממחשבתו הרעה. אכן חרב הוציא האיש, אך כל רעה לא עשה בה.

— אם כן, צדיק הוא האיש לפי דבריך, — ענה המלך שלמה ויפנה אל האיש ויאמר: ואיפה מצאת את האנשים, שגנבו ממך את כספך?

בסכם — ענה האיש, כי משבט אפרים היה, ולא יכין לדבר כן, כי שם העיר שכם.

(המשך יבא)

דאס פארבלאנדזשע־טע מיידעלע

פון משה סמיט

(מחלקה ג' אידישע שול, וועלאנד, אנט.)

אמאָל האָט געוואוינט אין א קליין הייזעלע ביים וואלד א קליין אָרום מיי־דעלע, מיט'ן נאָמען שרה'לע. אמאָל האָט שרה'לעס מוטער געזאָגט צו איהר, אז זי דאַרף געהן אין וואלד קלייבען מאָלינעס, ווייל עס איז גארניט דאָ, וואָס צו עסען. האָט שרה'ע גענומען א קליין קערבעלע און געגאנגען קלייבען מאָלינעס.

ווען שרה'לע האָט אָנגעפילט דאָס קערבעלע, האָט זי שוין געוואָלט אהיים געהן, און זי האָט אויך געוואָלט פארזוכען א מאָלינע. זעהן אויב זיי זיינען גוט. האָט זי ארויסגענומען פון קערבעלע איין מאָלינע און עס אויפגעגעסען, און נאָך א מאָלינע, ביז זי האָט אלע מאָלינעס אויפ־געגעסען.

אז שרה'לע האָט דאָס דערזעהן, האָט זי אָנגעהויבען וויינען, ווייל זי האָט גע־וואוסט, אז זי וועט דאָס קערבעלע ניט קע־נען נאכאמאָל אָנפילען מיט מאָלינעס, ווייל עס וועט ווערען שפּעט און זי וועט ניט וויסען דעם וועג אהיים.

דאָך האָט זי געזוכט נאָך מאָלינעס, אָבער עס איז שוין געווארען נאכט און זי איז פארבלאנדזשעט געווארען.

אין מיטן נאכט האָט שרה'לע גע־זעהן א וואָלף. שרה'לע האָט אָנגעהויבען לויפען און שרייען, אָבער דער וואָלף איז איהר נאכגעלאָפען און איהר געכאפּט און איהר געוואָלט געבען א ביס. אָבער עס האָט זיך דערהערט א שאס, און דער וואָלף איז געפאלען טויט.

ווען שרה'לע האָט אָפּגעכאפּט איהר אָטעם און זיך ארומגעקוקט, האָט זי גע־זעהן א יענער לויפט צו איהר אויף א ווייסען פערד. דער יענער האָט שרה'לען א היים גענומען.

ווען שרה'לע איז אריינגעקומען אין הויז, האָט איהר מוטער זיך זעהר גע־פרעהט. שרה'ע האָט דערצעהלט איהר מוטער איהר געשיכטע. און באלד האָט די נאנצע שטארט געוואוסט פון שרה'לען און אלע מענשען האָבען זיך געפרעהט, וואָס זי איז געראטעוועט געווארען.

דאס קלענסטע מיידעלע אין קעמפּ

פון ביילע שער.

(קעמפּ "קינדערלאנד" פון א. נ. א. פ. און פ. צ.)

אין אונזער קעמפּ איז פאראן א קליין מיידעלע. איהר נאָמען איז טאבי גאָלד־בערג. זי איז זעהר א קלוגע און א גרויסע שטיפערען. יעדען טאג וויל זי אָנטאן אנ־דערע קליידעלאך. ווען זי געהט זיך באַ־דען קלייבט זי אָן שעהנע שטיינדעלאך און אין וואסער פארגעסט זי ארייגצו־געהן. זי שפּיעלט זיך א גאנצען טאג מיט ריוועלען. נעכטען האָט טאבי צוזאמען מיט לאה'לען געזונגען. עס איז געווען זעהר שעהן צו זעהן זיי זינגען.

ביים באדען זיך אין קעמפּ "יונגוועלט" פון ארבייטער רינג פּרץ שול, אין פּיקערינג, אנטאריא.

דער קעמפּ "יונגוועלט" געפינט זיך אין פּיקערינג, אנט., 22 מייל פון טאָראָנטאָ און נעמט ארום 52 אקער לאנד. די נאטור דאָרט איז א וואונדערבאר שעהנע: וואלד, בארג און טאָל באדעקען דעם גאנצען שטח פון קעמפּ. דערצו קומט א טייכעל, א קלאָר האסטיג פליסענדיג טייכעל, וואָס שניידט דורך דעם מיטען פון קעמפּ. דאָס טייכעל איז גאָר פארוואנדעלט געווארען אין א שטורמישען וואסער־פאל. מיט דער הילף פון א ספּעציעלער דאמבע, און זעהט אויס, ווידעם "ניאגרא פאלס" אין אייניגעל.